

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

— Irta: Gáspár Imre. —

Isten, ki mindenekfelett uralkodik, kinek hatalma, kinek dicsősége örökké való, hozzád fohászkodunk az örömeinek eme ünnepnapján!

Hozzád emeljük lelkünket, mert illendő, hogy ne csupán a bánat óráiban, ne csupán esdő, könnyörgő szóval járuljunk trónod zsámolyához, hanem eszünkbe jusson végtelen jószágod, soha nem szűnő irgalmaságod akkor is, a midőn ajándékaidat élvezzük és a midőn boldog érzelmek töltik el szívünket!

Hála néked Isten, szabadság Istene, hogy a szabadság véres harcainak után, a szabadság megszerzésének ötvennél magasabb évfordulóján, még mindig miénk a vértel szerzett kincs, hazánknak féltve őrzött szabadsága!

Hála néked, magyarok Istene, hogy a dicső harc hajnokainak nyomdokába lelkes nemzedék lépett, mely szabadságért hevül s a szabadság dalait zengedezve se reglik az ünnep napjára!

Vannak a nemzetnek gyászos évfordulói, melyeken vékonykötet sir az emlékezet; vannak örömmünnepek, melyek jutalmak a kihullott könnyeknek, a kihullott

vértel, a bilincsekben töltött hosszú évsoroknak! Hála néked Isten, hogy a nemzeti gyászt hazafias örömmé fordítod, hála néked, hogy könnyeinkkel, vérünkkel engedted táplálnunk a szabadság terebélyfáját, hála, hogy e napon boldogan tüzhetik szívök fölé Magyarország népmilliói ezen egekbe nyúló fának zöld lombjait!

Az Eszme győzelme, a Szabadság, Testvériség és Egyenlőség beköszöntője ez e nap; ötven év előtt nagy költőink, nagy íróink, s felnőttek ifjak nemzedéke üdvözölle lelkének végtel örömeiben; Kossuth, Petőfi és babéros hősök gyújtottak lángot „1848” fényes oltáránál.

Hála néked Magyarorok Istene, hogy e nagyok megszülettek, hála néked, Hadur hogy a hősök dicső halált halhattak! Hála néked örökké való Isten, hogy oly bizton hiszünk a haza boldogulásában, nagyságában, halhatatlan dicsőségében!

Jogért, törvényért, igazságért hevülünk ma is; oh uram, engedd, hogy a nemes láng ne aludjék ki szívünkben! Tanuja te valál ezer éves létünknek, tanuja e létel kezdetének, mely általunk nem ösmert tájakon fakadott és nem is sejtett időkben indult meg! Ha méltók voltunk arra, hogy bölcsőnk ringására Te ügyeltél, Isten, magyarok Istene, engedd, hogy nagy és dicső tettek, fényes nemzet-hivatásnak általa maradjunk méltók a kezdethez,

az ezeréves multhoz, nemzeteknek általad megadott mérhetetlen életkorához!

Oly nagy tettek tegyék a magyart méltóvá új ezredéves életre, a minőknek évfordulóját üljük meg ma is a te kegyelmességéből, miatyánk, magyarok Istene!

Agrárpolitika. Van magyar agrárpolitika. Van, abban a nemes értelemben, a mint azt tegnap Darányi földművelésügyi miniszter oly őszintén jellemezte a Házban. Ha az elzárkózás, a szűkkeblűség, az osztályérdek előtérbe toléása, a nemzetnek rétegenként való elkülönítése és szembeállítás az agrarizmus, akkor a magyar kormány a legszélesebb antiagrarius politika hívének vallja magát. De ugyanily ellensége annak a liberálisizmusnak, a melyet a kizsákmányolás, a visszaélés és a korrupció használt lobogóul a maga dugáruja számára. A földművelésügyi miniszter elég tanu jelét adta annak, hogy a mezőgazdasági érdekeket az ország vitális érdekeivel azonosítja. Agrarius abban a magas értelemben, hogy a mezőgazdaságot az ország gazdasági főforrásának tekinti s annak táplálását igénybe vesz minden rendelkezésére álló eszközt. Darányi Ignác emelt hangon s emelt fővel utasíthatja vissza a suttomban széthordott vádakot, mintha a nagybirtokos osztály spezialis érdekeinek szegődött volna szolgálatába. Nyíltan, az ország szeme előtt vallotta, hogy politikája sorrendjében legelől állanak az alsó néprétegek, a melyeknek boldogulását előmozdítani és biztosítani kell, mert csak ezek boldogulása lehet szilárd alapja az egész társadalom boldogulásának és haladásának. A szoroson vett szakkérdések közül első sorban az állatorvosi kérdésekkel foglalkozott a miniszter. Bejelentette az állatorvosi szolgálat küszöbén levő államosítását. A mi pedig az Ausztriával kötött államforgalmi egyezményt illeti, az a

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Édes hazám, Magyarország,
Nagy ünneped van ma,
Nagy és szent szabadságnak
Születése napja!
Lesz-e lelked ezt a napot
Valaha feledni?
Lesz-e lelked valaha még
Ezután is szolgává süljedni?!

Rádcézi hajh, Bercsényi hajh,
Idegenbe' haltak;
Gondolni sem volt már szabad
Rájok a magyarnak.
Szabadságunk rózsafája
Jól el volt temetve
S mindekkorig hasztalan várt
Napsugaros, fényes kikeletre.

Ma szólt Isten: tavaszodjál
Tisza, Duna tája!
Ma szólt a dal: „Talpra magyar!”
Hősök bokrétája!
S talpra állt, hogy nem maradt a
Holt se mozdulatlan
Kivirágzott a rózsafánk
Mint valami szent varázsolatban!

Ez a nap az! A szabadság
Napkelése nálunk,
A harmatos hajnal-óra,
Mikor palántáltunk!
A dicsőség száz virága
Mind innen fakadt ránk
Megverne a jó Isten is,
Ezt a napot hogyha megtagadnánk!

A szabadság nemzetévé
Ma lettél te, népem;
S tennen magad erejéből,
Szent lelkesedésben.
Mind e naptól sugárzott ki
Ami lett utána,
Mint a cseppnyi üstökösből
Egborító hosszú lánguszálya!

De ki tudna számot adni
A csillagos égről?

És ki tudna dalt mondani
Annyi dicsőségről?
Oh, ezt a fényt, tudjátok e
Mind miért szereztek?
Hogy a magyar nevezetét
Az unokák büszkebben viseljék!

S hogy viseljük? — szegény reánk,
Törpe utódokra,
Mintha annak nem is ötven,
Ötszáz éve volna
A hazának, — szegény haza!
Csak sebei vannak,
S a honvédek unokája
Idehaza beáll — hazátlannak!

De ne nyissuk ma panaszra,
Jajszóra a száinkat,
Menj el innen barna holló
Érző honfőnök!
Hadd fűrdjék a lelkünk ma
A mult sugarába,
S örökké „szent neveiket”
Foglaljuk be áldó imádságba! !

Szabolcska Mihály.

kiegyezés érinthetetlen része; azzal áll vagy bukik. Hiábavaló és oktalan tehát bizonyos osztrák érdekkörök áskálódása és vádaskodása, mert új egyezményről, a míg a kiegyezés tart, szó sem lehet. A telepítések ügyében törvényjavaslatot helyezett kilátásba a miniszter. Mőgismertette annak főprinczipiumait is. Nemespán gazdasági hanem állami szempontok is mérvadók lesznek abban s oly biztosítékok foglaltatnak benne, a melyek a gazdasági cél mellett a nemzeti eszmét is előmozdíják és megerősítik. Ugyanily szempont alá esik az alföldi parcellázás kérdése. De az egész birtokpolitikában egyik vezérlő momentum a középirtokos-osztalynak, mint Magyarország társadalmi gerinczének megtartása s fejlesztése. Fontos elvi kijelentéseket tett a miniszter a hitbizományok kérdésében. Darányi elismeri, hogy az intézmény nem illik bele a modern jogrendbe, de minthogy meg van s feltétlen eltörölését sehonnét sem sürgetik, csupán az a feladatunk, hogy összhangba hozzuk a gazdasági élettel s módját találjuk annak, hogy utjában ne álljon a fejlődésnek. Kijelentette a miniszter, hogy sik földön egyáltalán nem fogja a jövőben javasolni hitbizományok létesítését. S ha kivételképpen új hitbizományok engedélyeztetnek, kizárólag erdőbirtokokra adatik meg ily engedély. Nem méltányolhatjuk minden részletében azt a bő anyagot, a melyet Darányi mai beszéde felölelt. Határozott kijelentéseivel félreértés nem férközhetik, rosszforfejtegetései pedig oly általános helyeslésre találtak, mely azt mutatja, hogy Darányi mezőgazdasági politikája valóban az, a mit Magyarország érdeke megkíván: liberális agrárpolitika.

Gyöngérszuró.

(Márcziusi hó. — Népgyűlés az erkölcsök ellen. — Főlöseges beszéd. — Az agrár-vita. — Angol hódítás. — A megsértett főherceg.)

— márczius 15.

Egy kis márcziusi hó esett megint. Márczius 15-ének emlékezetes napján azonban eső esett.

Esernyőkkel védekeztek ellene az emberek, de azért szabadon kijutott mindenkire a szabadság, testvériség és egyenlőség termékenyítő zápora.

A zászlót el ne hagyd!

Irta: Ibrányi Miklós.

A mikor Tóth Sándor belépett saját jó szántából a haza függetlenségeért küzdő honvédek sorsába, Erzsikének, a szép Bogár Erzsikének a szívét is magával vitte a táborba lelkesedése mellett... Leányszó, ígéret! Azt mondta az Erzsiké:

— Vissza foglak várni, — imádkozom érted édes Sándorom minden este s reggel...

Mi lett a vége? Semmi lett a szép szó. — eltűnt mint a futó felhő s mikor Sándor fél év múlva társaival Acs alá került, akkor már kontyba kötötték a haját az Erzsikének. Sándor, a mint meghallotta, hogy menyecske lett a kedveséből, éppen pipaszó mellett, esteli táborozásánál, felállt ülő helyzetéből, felnyitotta a pipája födelét, megigazitotta, megnyomkodta a dohányt benne, aztán megint reá zárta a kupakot, nagyot szitt belőle, mintha ebbe a nagy szívásba akarná beleölni minden gondolatát, a másik perczben pedig úgy vágta a sátozt tartó czölöp szegletéhez, hogy az szerte széjjel törött.

— Volt, nincs, szólott, kiszittam el dobom.

Egyszóval sem mondott többet.

Ettől az időtől nagyon szűk lett a szava. Mit gondolt magában, mit nem, azt ki tudná megmondani? Hanem annyi áll, hogy a bá-

Istenem Uram, ugy engedd, hogy ez a késői hó és fagy ne dermessze meg a márcziusi nagy eszméket!

A „Lex Heinze“ ellen gyűléseznek most Berlinben.

Ez a „Lex Heinze“ egy berlini büntett hősnének nevével neveztetvén el, az erkölestelenség elleni vétségek megtorlásáról gondoskodik.

Berlinben tehát az erkölestelenség mellett tartanak népgyűléseket.

Ennél már csak is a magyarországi párbajok lehetnek csufabbak, a melyek tízezer ember jelenlétében vitatnak meg, a hősoket megéjlenzik, a pisztolyokat pedig a rendőr szállítja a kocsiába.

Gyönyörű Balkánvilág ez a miénk!

— „Ne járjon a szája a kereskedelmi miniszter urnak...“

Ezt egy nagytiszteletű honatya kiáltotta a bársonyszékek felé!

Nos, ez vigasztaló. E tekintetben még sem vagyunk egy színvonalon a Balkán-államokkal. Ott nem vesztegetnek ennyi szót sem a miniszterekre. Elég, ha azt kiáltják Izovics, Zsivaneszku, Comondurosz, vagy Lopcezev urak, hogy „Kuss!“

A magyar közbeszólás is rövid volt és nem is tulságosan velős.

Az agrár vita.

Mennyi sok szó, mennyi sok szósz!

Nincsen abban esont és velő!

Képviselő uram, hallja,

Sok beszédnek sok az alja,

Tettet vár a földművelő!

Politika, vallás-vita, rut ének!
Meg nem élnek ebből szegény ruthének!

Roberts tönkre veri a szegény burokat.
Anglia győz!

Hajh! pedig megelégedhetek volna egy

tor Tóth káplár még vakmerőbbé vált, kereste a halált, de nem volt a káplárnak szerencséje hozzá!

Pedig a halál kaszájának busásan volt dolga Acs körül! Valamely portyázó honvéd század, nem messze az ácsi erdőből ellenségre bukkant, Rövid harc fejlődött, a honvédek vívőül küzdtek, a zászló közöttük volt, csak meghalni lehetett, vagy győzni. Az ellen megfutott.

„Előre a zászlót!“ szólott érczes hangon a napbarnított arcu, magas kapitány, mire a golyótól ályuggatott, összerongyolt nemzeti színű lobogót előbbre vitte egy izmos komáromi fiú. A trombitás gyülekezést fújt. A kapitány rendbe akarta állítani századját, de hasztalan, mert a század harmada, a legbátrabb fiúk a futó ellenséget üldözik; vak szenvedélyvel szuronyt szegezve rohantak s mind jobban távolodtak. Nem mentheti meg a földi hatalom a haláltól őket.

„Fujd a tagadodat!“ ordit a trombitásra elkeseredetten a kapitány. Egyet sodor a bajsúján s a futó ellenség után rohanó csapatra esik tekintet; az arcán tükröződik vissza, mit összeszorított ajkai közt mormog, megálljatok, a zászlót ne hagyjátok el! Egy sebesült jalkiáltását hozza a szellő a dombok felől, néhány lövés hallatazik újból, egy, az üldözők közül elesett...

E pár percz alatt irtóztató esatára kél a kapitány szívébe két érzelem: a bátorság és a fegyelem. Ő, ki sohasem félt a haláltól, kit a szerencse csillaga el nem hagyott, kit a golyó-

sokkal szebb győzelemmel, mellyel az egész világot meghódította egy győztes hadvezérek.

Csak hogy annak a neve nem Roberts, nem is Kitchener volt ám, hanem — Shakespeare!

A mit Shakespeare hódított, azt bizonyára elvesziti most — Roberts!

Durva sértésekkel illették az osztrák képviselőházban az uralkodóház egyik tagját, Frigyes főherceget.

Bár az lenne a sok durvaság vége, hogy Frigyes főherceg nekünk is... frigyesünkkel válnék!

Olaj űtő

Miért végezték ki Batthyányt?

— egykoru mende-mondák. —

Félszázadja elmúlt már, hogy Batthyány Lajos miniszterelnököt az Ujépület udvarán kivégezték. Kivégzésének közvetlen okáról bizonyosat mindamellet még most sem tudunk. A nagy idők történetírői, akik ugyszólván mindent átkutattak, amiből hiteles adatokat szerezhettek: Batthyány kivégzése okának nyomára sehol sem akadtak.

Pedig rendkívül érdekes volna tudni azt az okot, mely a daliás magyar miniszterelnököt férfi-korának delén a sirba űzte. Hiszen ő sem vétett többet az udvari kamarilla szemében, mint miniszter-társai. Ha tehát őt mindenáron ki kellett végezni, miért nem volt bántódása Deák-nak, Eötvös Józsefnek s az akkori kormány többi tagjának?

Hasonló kérdések támadtak és támadnak ma is lelünkben, valahányszor a szomorú esemény okát keressük akár könyvekben, akár levéltárakban vagy egykoru hirlapokban.

Azt a vádat, mintha előidézője lett volna a bécsi forradalomnak és Latour megöletésének, oly tökéletesen megcáfolta, hogy azt a haditörvényszék maga is elejtette. Még akkor is följánlotta szolgálatát, a győztes, függetlenségét kimondó nemzetnek kibskitérésére.

Laibachból Olmützbe vitték és ott több évi hadi fogságra ítelték, azután Schwarzenberg Félix hereg felszólítására halálos ítéletet mondtak ki rá, de egyuttal kegyelemre ajánlották, mivel tetteit a súlyos körülmények igazolták.

nem fogott, veszni hagyja a bátor kis csapatot?? Az a szenvedély olvasható le arcáról, a melynek perczében még a legerősebb férfi is képtelen magán uralkodni. Ilyen perczben minden, mi máskor törvény, szabály vagy szenteség talán, megsemmisül. Önkénytelen kiröppen kardja hüvelyéből, mely még az ellenség vértől nedves; a vad rohamra való lelkesedést átélheli a katonákra is. A trombitás parancsnékül riadót fuj, mindegyik honvéd szive megdobban, a fegyverre pattognak a szuronyok; egy a lelkesedés, egyetlen vezényszó, a mit a kapitány kiált:

— Utánam!...

Még néhány száz lépés választotta el a bajtársoktól a segítőcsapatot, ám ekkorra már az ellenség észre vette, hogy az üldözők nagyon kevesen vannak; tömörültek s szembe fogadták a honvédek támadását... Csak még pár perczig türelem és kitartás. A Mária képes zászló, mint a megmentés angyala fennen lobog és közeledik. Az előbb megfutamodott ellenség egy része halom mellől sortüzet ad a vakmerő kis csapatra. — Tóth Sándor káplárnak megrogyott a térde. Felakarna emelkedni sietve, de nem tud; nem érti, miért zibong egész teste?... A többiek mint ha már nagyon messze lennének, olyan homályosan látja őket, mindig messzebb messzebb, pedig úgy rémlik neki, hogy a szuronyok zörejét, a fegyver-kakasok csettetését egész közeiről hallja s nem bír felkelni, még egyszer minden erejéből fel akar emelkedni, torkát úgy szorítja valami, lélegzetvételre

A rendes eljárás szerint ez ítélet a megkegyelmezést vonta volna maga után. E helyett azonban Pestre hozták, hol július óta Haynau parancsolt, mint a császár alter egoja, aki agyon is lövette.

Bünei gyanánt a pragmatika szankció megsértése, az alkotmány felforgatásán, a főkelők sorában való harcolás, az országgyűlésbe való visszatérése voltak felsorolva. Mint fel ségsértő elveszti egész vagyonát és halálra ítéltetik. De a közvélemény nem fogadta el a védatokat a halálos ítélet alapjául, s más okokban kereste azt. Így támadtak aztán a mendemondák, amelyek suttogva szálltak apáról fiúra.

E mendemondák közt van néhány érdekes. Azok közül való az alábbi is, melyet egy, az ötvenes években megszólítás és aláírás nélkül irt levélből böngészünk ki.

E névtelen levélíró szerint, mikor Batthyány Lajos utoljára volt kihallgatáson V. Ferdinánd királynál, a kihallgatáson szokása szerint Zsófia főhercegnő is jelen volt. Kihallgatásokban a főhercegnőnek sürgős levele érkezett, s át kellett mennie a király szobájából. Ekkor Batthyány, aki maga maradt a királylyal, nagyon szívére igyekezett beszélni az uralkodónak, hogy ne hallgasson rossz tanácsokra, hanem kövesse nemes szíve su valmát és változtassa meg néhány eddigi veszedelmes rendeletét, elsősorban pedig rendelje ki az országból Jellacsicsot. Ha ez megtörténik, egy kézaláírással lecsönnesitheti a háborgó tengert.

A mendemonda szerint a lágyszívű király teljesítette Batthyány kérését. Éppen alá akarta írni a rendeletet, mikor Zsófia főhercegnő a szobába lépett, s nagy meglepetéssel látta, hogy a miniszterelnök még mindig a királynál időzik, s egyáltalán nem látszik respektálni az udvari etikettet. A beteg király ekkor azzal bocsátotta el magától Batthyányt, hogy hoinap ismét fogadni fogja, s majd akkor befejezik a megkezdett tárgyalást.

Es néhány óra mulva udvari ember jó Batthyány lakására ama hírrel, hogy tüstént hagyja el a császárvárost mert végre megkegyelmezett ön az udvarnál. Zsófia főhercegnő mindent megtudott, s többé hallani sem akar a magyar miniszterelnökről, aki fölhasználva az ő távollétét: meg nem engedhető rendeletet akart kicsikarni az amugyis megtört, beteg uralkodótól . . .

* * *

annya képtelen. Összeszedi magát, a fegyvert görcsösen szorítja egyik kezében és magasra emeli; hiszen mindjárt rohan ő is . . . Ekkor esik vissza, néhány véresebb bugyan ki száján, hörgésszerű hangot hallat, és egyszer kileheli lelkét.

„Szuronyt szegezz. Előre!” hallatszik a kapitány szava s mint bösz fergeteg úgy veti magát az ellenségre a segítő honvéd csapat. Volna é erő, mely e rohamnak ellent állani tudna? Hiszen bajtársaik testén rohanak keresztül s a haldoklóknak vére bosszúért kiált. A csata kiáltást, szitok, jajkiáltás váltja fel . . . Az ellenség megüzedelve futott, hanem a vakmerő kis csapatból csupán öt legény maradt . . . A kapitány gyülekezést fuvat. Areza olyan mint a bronz szobor, nem árulja el azt a nagy fájdalmat, melyet az elvesztett bátor fiuk miatt érez; nem szabad a lelkeseést megsiratni.

„Elő a zászló!”

— Az a zászló pedig most még rongyosabb és barnább volt a lőpor füstjétől, azonban szent volt.

A komáromi fiu megállott a sor előtt; az örök álom országába tért Tóth káplártól vagy harmincz lépésnyire. A kapitány felismerte messziről fekvő helyzetében is a derék katonát. Fájó köny tolakodott szemébe. — Vissza te áruló köny! magába fojtja fájdalmát, a Mária képes zászlóra mutat és dörgő hangon, hogy minden legény emlékébe véssze ezt kiáltja:

— Honvéd, a zászlót el ne hagyd!

Egy másik mendemonda szerint a bécsi udvar módfelett fölháborodott, mikor besugóitól azt hallotta, hogy gróf Batthyány Lajos, a magyar miniszterelnök rendes szállásán, a bécsi Angol királynő fogadó egy első emeleti nyitott ablakából végignézte Latour kivégzését . . .

* * *

A harmadik mendemonda (ez forog leginkább közszájon) bizonyosan állítja, hogy Batthyány egy izben Zsófia főhercegnőt megsértette, s az udvari kamarilla ezért büntette halállal. A szóbeszéd szerint Zsófia főhercegnő minden kihallgatáson jelen volt, s a királynak nem volt szabad addig nyilatkoznia, míg az ő tanácsait meg nem hallgatta. A válasz pedig olyan volt, amilyent Zsófia főhercegnő akart.

Egy alkalommal, mikor Batthyány ismét kihallgatáson volt a királynál: a főhercegnő azt kívánta volna a magyar miniszterelnöktől, hogy miután a király ma nagy főfájásban szenved, tegyen az ügyekről neki jelentést, s ahol szükségét látja, majd intézkedni fog, mert ugyis az történiék itt, amit ő akar.

Batthyány a főhercegnő e kijelentésére a karosszékekben ülő király előtt meghajta magát, szó nélkül eltávozott, s mikor a folyosón a főudvarmesterrel találkozott, kijelentette, hogy ő többé nem jön Bécsbe, mert itt már nem V. Ferdinánd uralkodik jogosan, hanem Zsófia főhercegnő.

Jön az öreg.

(Diák történet.)

I

Bukovay Abszinak irt az öregje. Csak ennyit: „Holnap dében jövök. Várj!”

— Tyhüh! Ezer zálogszédula és euy kaszifralja! Mit csináljak most? Az öreg már egy holnapja megküldte a télikabátja valót, de téli kabát még nincs, a pénz meg már nincs. Honan vegyek egy téli felöltényt?

Fél óra mulva azonban derült arczal robogott el Kőrmöggyi Flórián filozoptérhez. Annak volt egy óriási menesikoffja. Tíz percz mulva már rajta volt a e kabát. Mintha csak ráöntötték volna.

— Igen ám! — szolt Kőrmöggyi Flórián — de nekem délután három órára kell a kabát, mert irodába megyek s tudod, hogy milyen fázós vagyok.

— Három órára már tul lesz az öregem Budapesten!

II.

Az öreg csakugyan megérkezett. Azonban a három óra is elérkezett s az öreg még mindig Budapesten volt s Abszit nem eresztette.

Kőrmöggyi Flórián szintén expediensten törte a fejét. A szomszédban lakott Dákó Muki — kameradja. Átment hozzá. Annak a kabátja azonban szük volt. Kezdt kétségbeesni.

— Hopp! kiáltott föl Dákó Muki. — Sláger Bandi itt lakik a harmadik emeleten. Annak is van kabátja, talán az jó lesz neked! Fölmentek Sláger Bandihoz. Csakugyan! Annak prémes dakuja épen jó volt Kőrmöggyi nek.

— Igen ám! Csak hogy nekem négy óra kor kell a kabát! — szolt Sláger.

— Hátha neked meg jó lesz az én kabátom? — kérdezte Dákó Muki.

S csodák csodája, pompásan megfeszülve, fényesen bevált a cseré is.

Most már mindenkinek volt kabátja, csak Dákó Mukinak nem maradt. Neki pedig hat órákor kezdődött a hivatala egy redakcióban.

Ejh, addig majd csak szerzünk neked is valahonnan.

III.

S csakugyan, öt óra után beállit hozzá Bukovay Abszi,

— Nincs nálad Kőrmöggyi Flóris?

— Nincs! Elmeut már az öreged?
— El! Épen azért keresem Kőrmöggyit, vissza akarnám adni a téli kabátját. Az öregot sikerült megpumpolnom, most már csakugyan akarok venni egy kabátot.

— Hallod, te! Mutasd csak ezt a kabátot! Az enyemet elvitte Sláger Bandi, nekem pedig most el kell mennem!

A próba itt is fényesen sikerült. Dákó Muki elrobogott Kőrmöggyi mecsikájában s most Bukovay maradt kabát nélkül!

IV.

Esti tíz órákor aztán összejöttek. Bukovay kabát nélkül, Kőrmöggyi a Sláger kabátjában, Sláger a Dákóéban, Dákó a Kőrmöggyiében.

— A mint meglátták egymást, óriási hatótában törtek ki.

— Pompás! Pompás! — ordította az Abszi gyerek. — Ennek a sikerült kabát-permutációnak az öröme lumpolunk egyet. A czehet én fizetem.

V.

Igytörtént, hogy Bukovay Abszinak most sincs még téli kabátja.

Elég volt a harcából.

Debreczen, márczius 15.

Valóban nem is birunk sejtelmével annak e sorok írásakor, hogy a politikai és személyi gyűlölködések multjának izzó s a jelenségek szerint a hamu alatt lappangó parázszából micsoda újabb botrányok pattannak ki, mire e sorok napvilágot látnak. Jöhetnek újabb kitörései a politika vulkánjának, melyek talán vérben is uszhatnak, de arra egyelőre legalább alig van kilátás, hogy a mindkét vonalon s talán több vonalon dúló harcok csakhamar a teljes béke harmóniájában olvadjanak össze.

Eiég szomorú, hogy akkor, amikor egy szerencés kéz igazi jó akarattal megnyitotta az egyetértő munka, a békés fejlődés sorompóját az ország előtt, mely azok megnyílt esengve várta, a multak árnyából a legfélembesebbek megint megjelentek a küzdőteret, s Csaba hun lovagjainak példájára dobogó patkókkal indulnak a derűs, tiszta politika láthatárra. Ezért végtelenül fájlalhatjuk, hogy oly időben, mikor az ország ismét erős megpróbáltatások előtt áll és minden erejére és minden tekintélyére szüksége lehet, egyszerre csak felszínre törnek a politikai élet titkos betegségei. Ezek aztán lefoglalják a közfigyelmet, melyet kötelességünk volna osztatlanul a veszélyeztetett pontokra ráterelni. Ezek hosszú sera óta nem volt nehezebb viszonyok között az ország, mint most. Meglehet, hogy rövid idő mulva nemesak gazdasági életérdekeink lesznek próbára téve, hanem felül rá nagy közjogi válságot is zudit ránk az osztrákok züllése.

Azok után a viharos jelenetek után, mik nek képviselőházunk a komoly és higgadt munka közepette majdnem váralanul színhelye volt, azok után a minden izükben korrekt és kielégítő, megnyugtató nyilatkozatok után, amik a kormány tagjainak ajkairól a fönnforgó s a gyűlölet magvából kikelt kérdésekben elhangzottak, az ország közvéleménye joggal elvárhatja a munka folytatását s az ítéletnek eleven szentét, lesújtó izzó voltát bélyegzi azok fejére, akik esetleg a veszített vagy legalább is megtépett népszerűség visszacszerzéséért viszketegébből a parlament munkáját botrányok napirenden tartásával gátolni, hatálatlanul igyekeznének.

Ami elmúlt, elmúlt, — ami megtörtént, megtörtént. Talán jobb is azokra erősen szóit fátylat borítani. A fátyol mögé rejőzzék el a tévesztett taktika okából puczerra vetkőztetett álhazafiság, a hazudott önzetlenség s ne is merjen az elől még kikukkantani sem.

A politikai szenvedelmeknek bő tere van a parlamentben akkor is, ha azok nem a becsületben való gázolást tekintik élethivatásuknak, hanem a komoly munkakövető vértjében csapnak össze.

Elég szomorú példája volt a közelmúltban a visszavonás káros hatásainak, legalább most már józanodjanak ki.

Aki pedig a sabpálinkát többre becsüli, mint az ország nagy érdekeit s akik elveike csupán korhadt talpfában akarják tovább csusztatni, azok legjobban teszik, ha a józan, higgyé elemek közös és egyetértő munkájának újjából félreállanak.

A holnapi közgyűlés.

(A közvilágítás kérdése.)

Debreczen városának holnapi rendkívüli közgyűlésén kerül döntés alá a közvilágítás kezelésének ügye. A város közönségének nagy érdeklődésére mutat, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok egy része tegnap gyűlést tartott a „Bika” szálloda kisebb éttermében, melyen a házi kezelés hívei vettek részt.

A vita meglehetősen élénknek ígérkezik, mert mások ismét úgy vélekednek, hogy a házi kezelés egyelőre csak megterhelhetéseket hozna, az átmeneti állapotok gyümölcstelensége és elkerülhetetlen zavarai pedig sokkal súlyosabban nehezülnének a városra és a közönségre, mint azt ahogy képzelnék. Ily átmeneti állapotok egyelőre nagyon megviselnének, hiszen jó megjegyzés az, hogy az idő szerint még a kiépítésre fölveendő költségek kamatainak fizetése is gondot fog okozni. Ha ellenben nem házilag építjük ki a világítási műveket, hanem átadjuk az erre rendeltetett tőkével, ehhez szükséges gyakorlattal bíró **Ganz és Tarsa** vállalatnak, az a hálózatot egy éven befejezi, tesz nagy befektetéseket, a városnak pedig módjában fog állni folyton, az igazgatóságban bennülve, ellenőrizni a vállalat életrealitását, a kezelés korrekt voltát. A jövőben, ha kitűnik a vállalat jövedelmezősége majd átveheti a város a kezelést és **kétes jövőjü befektetés helyett mintegy terített asztalról élvezheti a kész hasznot.**

Ganzék legutólsó ajánlata mellett sorakozik az egész város, és ha — mint bizonyosnak látjuk — a bizottság, valamint a tanács többségének véleménye ellenében, **Ganz és Tarsa** mellett dönt a közgyűlés, befogják látni a jelenleg a házi kezelés mellett állástfoglaló urak is, hogy így helyes, mert kipróbált helyességű szempont jutott érvényre a bizonytalan kimenetelű kísérletezés helyett.

Debreczen, 1900 márczius 16. d. kán.

Egy városi képviselő

NAPI HIREK.

Debreczen, márcz. 15.

— **Személyi hir.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter ma este 7 órakor városunkon keresztül Szatmárra utazik, hogy az ottani ref. főgimnáziumot, amely főntartó testületének dtszelnöke, — és az ipartelepüket megtekintse.

— **Márczius 15.** Megjött a várva várt nap, minden esztendő legfényesebb, legragyogóbb, leghazafiasabb napja. Zászlók lengenek, lebegnek a házakon, nemzetiszín kórkárda a melléken, ragyogó szín az arcon, ragyogó csillogás a szemeken. Ünnepelel mindenfelé az egész ifjuság. Az öreg kollegiumban már is volt két ünnepély, de délután még másik kettő is lesz. Az oratorium zsu-

folásig meg telt, mint rendszeren a hol megjelentek a városi tanács összes képviselői. A tizenhárom öreg honvéd most is kirukkolt és felmasirozott a szent helyre, mely előttük kétszeresen szent: itt kiáltották ki Kosuth Lajost kormányzónak. A tizenhárom öreg honvéd már megszokta az ünnepélyeket, — de azért köny szökött szemökbe, nem az ünnepi szónok beszédére, nem, hanem arra, hogy újra felmerült előttük a múlt, újra eszökbe jutott az a viharos idő, mikor csak egy gondolat, csak egy érzélem élt mindenki ben: a haza szeretet.

A reáliskola s a kath. gimnasium is fényes, lelkes ünnepélyben mutatták ki kegyeletüket, a mai nap iránt.

A leány iskolák is lerótták a kegyeletüket, adóját ma délelőtt. A dóczy intézetben a Svetits intézetben ifjú, üde leány ajkáról repült a fohász az egek urához, hogy oltalmazza védje, áldja meg a hazát. Jókedvelbőséggel.

Az elemi iskolák is ünnepeltek. Ezer meg ezer ártatlan szívü gyermek dicsérte ragyogó arczczal az urat, ezer meg ezer ártatlan szívü csöppség halgatta méla arczczal kerekrenyilt szemekkel a tanító ur beszédét arról a csodálatos dicső napról 1848 márcz. tizenötödikéről.

Déltán a legnagyobb ünnepélyek a kollegium udvarán, és a városháza előtt folynak le.

— **Panaszkodó protestánsok.** A „Prot. E. és I. Lap” levelet kapott Biedgeportból, amely szomorú képét nyújtja annak a helyzetnek, amelyben az Amerikában *mind jobban terjedő reformátusok vannak.* Az amerikai reformátusok megtartják még ott is erős magyar nemzeti érzésüket. Ha csak lehet, iskolákat állítanak föl s ott terjesztik a magyar szót. A magyarországi felsőbb hatóságok azonban nem sokat törődnek velük, a ref. konvent a hozzá intézett kérelmeket rendszeren nem teljesíti, sőt olykor még hivatalos választ nem adnak. Pedig az amerikai magyar protestánsok megerdemelnék a segítséget. — Reméljük, hogy az itthoni egyházi hatóságok: — értesülvén e szomorú állapotról, nem zárkózik el szükkeblően a segítség nyújtás elől.

— **Az osztályorsjáték** huzását tegnap kezdték meg Budapesten. A főbb nyeremények: **5000** koronát nyert: 82386. **2000** koronát nyertek: 871 6317 7126 7354 10159 12441 13809 17547 16463 18529 20381 22329 28289 34350 34701 41770 52630 53863 62214 62069 63963 63587 71343 85552 95378 96503.

— **Rudolf trónörökös emlékiratai.** Párisból táviratozzák, hogy egy ottani szemle Rudolf trónörökösnek állítólag teljesen hiteles naplóját kezdi közölni. Az első rész azt a jelenetet tartalmazza, a mint a trónörökös hajójának a szuezi csatornában majdnem nekiment egy angol hajó, miközben az angol hajó kapitánya ugyancsak gorombáskodott.

— **Mese egy végrendeletéről.** Idősebb **Dumas Sándor**, a szatirikus tréfák nagy mestere, tette meg annak idején, hogy megirt egy hosszú cikket, amelyben elmondja, hogy az olasz kormány miként fejezte ki háláját a nyugalomba vonult hős, **Garibaldi**val szemben. Mindenki elhitte ezt a — mesét. **Mert az egész mese volt: az olasz kormány bizony elmulasztott babért fonní akkor a hős homlokára Haragudott is a kormány az öreg **Dumas-ra**: miért nem közölte vele eszméjét az író, akkor talán — meg is valósíthatta volna azt.**

Arról jut eszünkbe ez a szeniális tréfa, hogy — amint ez a hír bejárta a lapokat, — a nemrég elhunyt **Luczenbacher Pál** főrendiházi tag **5 millió** koronát hagyott jótékony czélokra. Erről az 5 millióról pedig, mint most ki tudódott, csupán egy budapesti lap szerkesztésében tudtak. Az illető lap tudniillik kigondolta és egész komolyan megintta, vagy **Luczenbacher Pál** elhunyt főrendiházi tag **5 millió** koronát hagyományozott jótékony czélokra s föl sorolt egy egész sor jótékony egyesületet, „pontosan” följegyezve, hogy a **Most** kitűnt, hogy ez az egész közlemény alaptalan. Miért volt tehát oka az illető lapnak, hogy elbolondítson bennünket. Talán az, hogy tekintettel a hátramaradt nagy vagyonra, emlékeztető az örökösöket arra, hogy juttathatnának a kétségkívül nagy örökségből jótékony czélokra is. Még jó, hogy az 5 millió örökségből, nem juttatott az illető lap — **Debreczennek is . . .**

— **A magyar ipar pirtolása.** A kereskedelmi miniszterhez több helyről érkezett panasz, hogy egyes törvényhatóságok irodai szükségleteiket a hazai czégek mellőzésével, külföldi czégeknek rendelik meg. A belügyminiszter e visszas állapoton most segített. Körendeletet bocsátott ki, melyben meg hagyja a törvényhatóságoknak, hogy a jövőben szükségleteiket hazai czégeknek szerezzék be és ezzel is támogassák a hazai ipart. Itt említjük meg, hogy a szegedi leszámoló hivatali tisztviselő kara fogadalmat irt alá, mely így szól: **Becsületünkre és igaz magyar voltunkra fogadjuk, hogy a magyar ipar érdekében ahol csak lehet, ruházatunkat és szükségletünket hazai készítményekből látjuk el.** A szegedi tisztviselők példát adtak ezzel a szép elhatározásukat s példájukat remélhetően széles körökben követni fogják.

— **Panasz a postapénztárra.** Panaszos levelet kaptunk ma több helybeli kereskedő aláírásával. Azt panaszojják, hogy a debreczeni posta pénztáránál, sem künn az állomásonál nem vesznek föl pénzküldeményt este 6 órától fogva. — Jó volna pedig, ha legalább este 7 óráig állana a pénztár a közönség rendelkezésére. Elvégre talán a közönség érdeke az első, de meg Debreczen elég nagy város ahhoz, hogy a kereskedők ez, egészen méltányos kívánsága teljesedésbe menjen.

— **A zónatarifa reformja.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a képviselőház heti ülésén tartott nagyszabású beszédeben többek között bejelentette a személyes és podgyászdíjszabásnak reformálását, melyvel már egy régérzett s már igen gyakran kifogásolt hibáját a zónatarifa mostani szervezetében csak a szomszédos és a távolsági forgalom fejlesztését mozdítja elő különösen, míg a középtávolságban a fejlődés nagyon hátramaradt. Az a reform, mit Hegedüs Sándor bejelentett a háznak, jelenképen hozzá fog járulni ahhoz, hogy az aynyira elhanyagolt középtávolságok forgalma élénküljön. A kereskedelmi miniszter ezuttal a 3—14 zónákat lefogja szállítani és egyuttal ki fogja tolni. A leszállítás és kitolás mértékét nem jelezte, de hangsúlyozta azt, hogy a továbbiakra nézve nem lesz lényeges áremelkedés. A másik, nem kevésbé fontos reform a podgyászdíjszabásokat illeti. A módosítás itt abból fog állani, hogy a miniszter a sulyrendszert hozza be, de azért a zónákat meghagyja. Így a közeli távolságokra olcsóbb lesz a podgyászdíjazás és az emelkedés is arányos és méltányos lesz.

— **Benedek Aladár új kötete.** Megjelent és hozzánk is beköldetett a rég elvonult jeles költő »Örökzöld« című vaskos és diszes kiállítási költeménykötete. Ára tüzve 5 korona, és elegáns félbőr-kötésben 4 frt. A könyv címe alatt ez áll: (»Rimek a szerelemről«), mely finom és szerény czélzattal épp az ellenkezőt nyújtja, azaz: a szerelmi élet ügyes örve alatt ma végtelen sok és mély erkölcsi és társadalmi tendenciát, mely utérként lüktet az egész könyvben s mely a költő egész élet-történetének hű és ragyogó visszatükrözése. Igazán hatalmas és fölülte érdekes olvasmányt nyújt e könyv mit nem ajálhatunk elég melegen a közönségnek! A mű Széll Kálmán miniszterelnöknek van ajánlva, egy hozzá írt szép s erőteljes disztikonnal. Kapható minden hiteles könyvárusnál és közvetlen a költőnél is (Budapest, József-körút 15) megrendelhető.

— **Két tűz között.** Az éjjel kellemetlen meglepetés ért egy fiatal urat az x. utcában. A fiatal ur az egyik földszintes ház utcára nyíló alakán ép akkor ugrott ki, mikor a ház előtt ment el a rendőrközpont. A rendőrök természetesen azonnal galléron ragadták és be is akarták vinni a házba, a melynek ablakából kiugrott. Csak nehezen tudta megértetni a rendőrökkel, hogy nem lopott ő ott semmit, csak a férje elől szökik, a ki időnek előtte talált hazajönni. És a rendőrök elhitték, hogy nem lopott semmit. Nekik igazuk is volt. Ha egy haszontalan botot, vagy más e felét, egy rongyos kabátot emel el egy tolvaj, azt bezárják, a kik mások becsületét lopják megorozva, azok nem tolvajok, mert arra nincs paragrafus a törvénykönyvben, vagy ha van is, az ily lopás nem képes hivatalból üldözendő büncselekményt.

— **Valami a fajbaromfirol.** Sokan megártak mostanában, hogy újság hirdetések alapján fajbaromfiutajásokat rendeltek és azokból egészen másféle baromfi kelt ki, mint ami hirdelve volt. Ennek az oka nem egyéb, mint az, hogy némelyik hirdető egyszerűen becsapja a megrendelőket s akár-miféle tojást elküld fajbaromfi gyanánt. Jár-tak így különben kakasokkal is. Mindezekből az a tanulság, hogy ne rendeljünk újsághirdetések nyomán, hanem forduljunk oda, a honnan bizonyosan jót kapunk: a gödöllői állami tenyészdehez, ahonnan megbízható fajokat fognak küldeni, mert ezen telep a földmívelési miniszterium tulajdonát képezi.

— **Rövid hírek.** (Elgázolt öreg asszony.) Tóth Istvánné 70 éves asszonyt a szentgyörgyi pusztára vezető országúton egy szekér elgázolta — Behozták Debreczenbe. — (Gazdag cigány.) Nagy-Körösi meghalt a minap egy Farkas László nevű cigányprímás, ki tekintélyes vagyonra tett szert a hegedűjével. Egyetlen leányának, egy körösi tanító feleségének száznegyven ezer koronát hagyott örökségül. — (Halálos ugrás a vonat-ról.) Furák András, békés-csabai gazda a sarkadi állomás közelében leugrott a robogó vonatról. A fejére esett és szörnyet halt. — (Megkéselt feleség.) I. Kiss Sándor szalon-tai gazda örökös perpatvarban élt a feleségével. Folyton ütötte-verte és tegnap, midőn az asszony szembe szállott vele, a rabiátus ember kést rántott elő és az asszony szívébe döfte. — (Még süttött gyermek.) Szarvason Nemes Mihályné, a babonának hódolva, úgy akarta kigyógyítani hat éves kis lányát bőrbetegségéből, hogy forró kemenczébe dugta. A gyermek teljesen összeégett. —

— **Elszámolás.** A következő közlésre kértek föl bennünket. A magyar szent-korona országainak Vörös kereszt-egyesülete debreczeni választmánya által a múlt hónap 10-én tartott zárkörü bálban a bevétel: Felülfizeté-

sekből 353 korona. Belépi és páholyjegyekből 943 korona, összesen 1301 korona. A kiadás: Zenéért 110, teremért 200, nyomtatványokért 77. 20, szolgaszemélyzet 7.68, tánczrend 23, 66 jelvények és csokrok 155.20, rendőrség és fodrászok 26, levélbélyegekre 21 kor. 26 fillér; összesen 641 korona. Tiszta jövedelem 660 kor. Felülfizetések: Ó kir. fensége, a braganzai hercege 200, augsburgi légszesz ipartársulat gazgatósága 40, »Bika« szálló bérlői 20, Váradai Szabó Jánosné 16, özv. Kacsóvics Istvánné 12, Bimonffy Imre kir. tanácsos polgármester, báró Jozsinczy Miklósné dr. Kola János 10—10, dr. Szentpály Benő 8, Márk Endre, Zádor Lajos 6—6, Csiffy Katalin, özv. Berger Henrikné, és Berger Janóné 5—5 korona, összesen 553 korona.

Színház.

Kurucz fufang.

(Népszínmű 3 felvonásban írta Bokor József.)

A »Kurucz fufang« a múlt december havában hullott ki a Bokor József operette bohózat és népszínmű-csésplő gőzcsépből. A termékeny vénájú, ötletes szerző, a kinek kétrészeses kulaeséből ha kell zene, ha kell szöveg buggyan elő — azóta már újabb dolgokkal lepte meg a népszínház iránt érdeklődő világot és sohasem volt hijján egy kis jóra való sikernek. A »Kuruczvilág« ot a népszínház bíráló bizottsága jutalomra méltatta. Ez a vitézi világ olyan kéve, a melyből mindig lehet egy kis magot kiesépelni, rostálni. Bokor közé vegyítette még Endrődi Sándor »Kurucz dalainak« és a Káldy Gyula régi kurucznotáinak a tisztabuzáját és ezzel megint szép sikert — dicsőséget és, jövedelmet is — köthetett bokorba.

Igazi nemzeti operette ez, mert nem is népszínmű ám a Bokoré, magyar szereplők magyar világ, magyar dal, magyar táncok és magyar daliák, vannak benne, hanem az angol operettek módjára, nem igen szorosán kapcsolva, füzve, varrva, szöve együvé. Egy búr operettében ma bizonyára az a ngolok a t szidják, a ngol operettében a burokat, illő tehát, hogy Bokor, — ha már szólni kell valamit — egyszerűen a németeket szidatja szereplőivel. Ez is lényegesen hozzá járul ahhoz a körülményhez, hogy őt magát — nem igen szidják a magyarok.

Szeretjük, hogy Bokor a nemzeti operette terére lépett; maradjon is meg rajta, kövessék mások is, a németizáló és gallizáló szereplők ellenben kövesség meg magokat.

Az operette hőse Bögözy Lőrincz, a kuruczkorbeli vén szoknyahős, elhíreszteli, hogy a deli kuruczkapitány, Tetény Gábor elesett a labanczokkal vívott csatában. Teszi ezt azért, hogy megkaphassa a Tetény Gábor szép mátkája kezét, a kit a halálhír folytán oda is ígérnek neki. De megjön a holtinak vált kapitány és turfanghoz folyamodik, hogy a vén Bögözyt lemondassa mátkája kezéről. Persze, a szerelem és az elsőseg jogán is követelhetné, a maga Ilonáját, a ki imádja; de hát ő eselt vet. A ravasz Bögözynek ugyanis van felesége, a kivel azonban még nem esküdött meg. Ez a Bögözy uagyon pénzsovár ember. Már most mi történik? A primadonna kurucz menyecske, aztán mint akármely jóra való operettben, átöltözik nagyuri dámává, a kómikus Bögözyvel elhitelek, hogy ez a grófné szörnyen gazdag s a vén szamar bougrik, megcsüszkít titokban a grófnéval, a ki azonban akkor már nem a primadonna, Blaháné, hanem, mint nyilván sejteni méltóztatih: Bögözyné.

Ez van ott elmondva nem valami jó rimekben, hanem a színpad teljes ösmeretével és a színműgyáros nagy jártasságával.

Budapest december 7-én került színpadunkra tegnap este folyt le a darab bemutatója. Debreczenben Márczius 15-ének előestéjén is hozták színpadra, egy szabadságharoz emlékével dícsőitették a másikat. Az előadást ügyesen

rendezett tablean előzte meg; azt a közönség megtapsolta. Hanem ez a közönség nem jelent meg tulságos nagy számmal, a minek oka a bérlatszűnetes előadásban keresendő. A darab hatását Budapesten a sok magyar táncz, felvonulások és bizonyára a gyors tempójú előadás emelték. Itt vontatottan ment a dolog. F. Kállai Lujza (Rózi) tüzről pattant kurucz menyecske volt. Pompásan volt diszponálva. Élénk, temperamentumos játékához talán a »Hej Rákóczy, Beresényi« szatirikus dalának kissé zsoltárszerű előadása nem illett. Nem tudjuk, itt tették-e be Csokonaiak a »Reményhez« című énekét, a mi egy kis anachronizmus lenne. Sziklai (Bögözi) és Kiss Irén (Somfáné) hatalmas kómikumát sok taps és kihívás honorálta. Komjáthyé, mint karakterisztikus Czinka Panna, Perényi Margit néhány szép énekszáma, F. Csiga-házy Etel (Beckyló), Szabó Irma (Katicza), Komjáthy (Tetényi) daliás megjelenése, továbbá Rubos A. Szacsvai megféleltek többé-kevésbé halás feladatuknak. Egy-kis piros plajbász, egy-kis piros jókedv, bérlétfolyam és játékfolyam lendítenek a többi előadáson.

(—)

TÁVIRATOK.

A szabadság napja.

Budapest, márczius, 15. (Érk. d. u. 2 óra) A főváros hazafias polgársága, az egyetemi ifjakkal együtt, — impozánsan ülte meg márczius 15-ét. A föllobogózott palotasorok között ezer meg ezer ember tolongott, mindnyájan ünnepi diszbe öltözve. Az egyetemi ifjuság 1/4 10 órakor indult el az egyetemről s az új városháza disztermébe vonult, ahol Köpésdy Dezső, az Egyetemi Kör elnöke szölt először. Majd Polonyi Géza országgyűlési képviselő mondott beszédet. Ábrányi Emil saját költeményé tszavallta. Utána beszédet mondott Horváth Zoltán; végül a Nemzeti dal tszavallta el Sántha Mihály. — Innen visszamentek az egyetem elé, ahol Madarász József országgyűlési képviselő beszélt. Majd a muzeum elé vonult a tömeg. Itt is hangzottak el hazafias beszédek. — Petőfi szobrához vonultak ezután s beszéd és szavalat után elhelyezték a szobron az ifjuság koszorúját. —

A miniszterelnök nejeének kitüntetése.

Budapest, márczius 15. (Érk. d. u. 2 óra 30 p.) Ö Felsége Széll Kálmán miniszterelnök nejét Vörösmarthy I. Urhölgyet palota hölgyévé nevezte ki. Vörösmarthy Mihály leányának kitüntetése nagy és örvendetes feltűnést keltett minden körökben, kevés kivétellel minden miniszterelnök neje részesült e kitüntetésben.

A délafrikai háboru.

Budapest, márczius 15. (Érk. d. u. 1 ó 30 p. Londonból jelentik: Ritchie kereskedelmi miniszter egy meetingen beszédet mondott s azt bizonyította hogy Anglia csupán a birodalom érdekeinek védelmére indította meg a háborút. Reményli hogy rövid időn helyre áll a méltányos béke, ám Krüger béke pontjai nem fogadhatók el.

Budapest, márczius 15. (Érk. d. u. 1 ó 30 p.) Ladysmithből érkezett jelentések szerint, a burok a Sárkány és Brigant hegységek közt erősen elsánczolt hadállást tartanak megszállva. Nehéz ágyukkal csak ellátva.

Különfélék.

+ **Beniczky Lajosról**, a szabadságharc hős honvédezredeséről, ki titokzatos módon a una Dhullámaiban lelte halálát, érdekes epizódot elevenít fel most egy selmechányai újság. Beniczky 1832-ben beiratkozott a selmechányai bányászakadémiába. A fiatal gavallér, amint hamarosan kiderült, nem tanulni ment Selmechányára, hanem mulatni. Feléje sem ment a tanároknak. Annál nagyobb volt a csudálkozás, hogy az akkoriban teljesen lenézett, ugynevezett »Doppia-ból«, államszámviteltanból tartott vizsgán mégis megjelent. A szaktanár roppantul megörvendett azon, hogy Beniczky Lajos, az akadémia gavallérja az ő vizsgája alá vetette magát és azt a kérdést intézte hozzá:

— Mondja meg nekem, Beniczky ur, hogy mi a pénztári hiány?

— Kis gondolkodás után a kérdező azzal felelt:

— Bizony az malőr.

— Jól van, malőr, de milyen malőr — kérdezte a tanár.

— Hát az egy átkozott nagy malőr — válaszolta Beniczky és a hallgatóság nagy hahotája közt elhagyta a termet, hogy később a 48-as eseményekben annál derakasabban töltse be helyét.

* A költészet csödjé.

A költészetnek itt a csödjé!
Nem esoda, így jár a hazard!
Hitlenség, Rutság, Sze ny s a Bűnök
Kéjmámoros körébe jár.

Tudjátok-e kinek, kezébe
Jutottak a kötelezők?
Hit, Erkölc, Tizta Szép, Igazszó
A szigorú hitelezők!

A közös jóbarát nem köti egy egymáshoz az embereket, mint a közös elenség.

Az ember nem válogatja meg az emlekeit.

Bourget.

Mi lenne a férfiakból, ha az asszonyok meg nem könyörölnének rajtuk egy-egy hazugsággal!

Anatole France.

+ **Mennyit együnk reggelire?** Mindenestre annyit, a mennyivel éhségünkent csilapíthatjuk. Csak hogy a gyomor olyan, mint a harisnya. A tartalmához alkalmazkodik. Ha sok ételt kap, sokat emészt. ha keveset kap, evvel is beéri. De ehez képest az eredmény is nagyon különböző. Az erőteljesen táplálkozó ember sokkal erőteljesebb és nagyobb munkaképességgel bír, mint az, a ki hiányosan táplálkozik. Egy kis csésze kávéból és kifiből álló reggeli korántsem ad annyi erőt, mint például a jó villásreggeli, hidegsült, vagy szalonna, vagy füstölt hus. Ezt jól tudja a magyar paraszt és ezért reggel «fölszókra» majdnem annyit eszik, mint délben. De bírja is a legfárasztóbb munkát utána. Az angolok az ő gyakorlatias fölfogásukkal szintén rájöttek arra, hogy csak az az ember képes a tartós erő kifejtésre, a ki mindjárt fölkelése után elegendő táplálékkal pótolja az anyagvesztést. A szellemi munkával foglalkozó angol tudósok, hírlapírók, ügyvédek, tanítók s kereskedők reggelire oly derekasan esznek, mind ebédkor, mert tudják, hogy az elég telen táplálkozás, különösen pedig az éhségérzete a szellemi munkást nagyon elcsigázja és idegessé teszi. Csak a mi intelligens osztályunk ragaszkodik szokáshoz, hogy reggelire megelégszik egy csésze kávéval és egy vagy két kifivel. És ez adjon erőt és kitartást a nehéz szellemi munkához! Ezért olyan sok nálunk a korán vénülő gyomorbajos városi ember. Tanuljuk tehát az angoloktól, és a magyar paraszttól ésszerűen táplálkozni.

Közgazdaság.

Petrezselyem zöldje télen. Mint közhasznú dolgot akarom e helyen elmondani, hogy miképpen juthatunk télen is folytonosan petrezselyem zöldjéhez.

A dolog oly egyszerű, hogy bárki is maga előállíthatja a petrezselyem zöldjét, a mi bizony eléggé fontos a leves, de meg más ételek készítésénél is, s a miben gyakran szükölködnek egyeseink.

Készítünk elsősorban is egy ládikát, a melynek nagysága általában a szükséglet mennyiségétől függ. A ládika magasságára vonatkozólag jegyzem meg, hogy az lehet 10 cm.

Ha saját kertünkben termelt a petrezselyem, akkor kiválogatjuk a legapróbbakat, ha nem termelt magunknak, akkor a piacon vagy más helyen megvásároljuk a kellő mennyiséget a legapróbbakból.

A ládikába porhanyó földet rakunk s a petrezselymet ebbe ültetjük bele a következő módon:

A ládika egyik végén kezdjük meg az ültetést és szép egyenes sorban ferdén állongatva belé a gyökereket, egészen egymás mellé rakjuk, úgy, hogy a felső részük a ládika szélével szineljen s mind egyforma magasságban álljon. A második és első sor között két centiméter hely legyen, a mit földdel töltünk ki. A második sort ugyanígy helyezük el, a harmadik s negyedik s a míg tele nem lesz, mind így ültetjük be s végül az egész ládikát a földre téve, megöntözzük, ha a vizet beitta, fölteszszük a konyhaablakba.

Most már semmi egyéb tennivalónk nincsen, csak ha a földje kiszáradt, ismét letéve a földre, megöntözzük. Ha a levelek között száraz vagy penészes akadna, azt azonnal tisztítsuk ki.

Ilyen eljárás mellett folyton lesz készletben petrezselyem zöldje és nem messzire kell menni érte.

Ugyanígy lehet metélő-hagyma (snittling) töveket is beültetni és hajtatni, a mi szintén igen kellemes fűszer gyanánt szolgálja a konyhat.

(Cz. B)

CSARNOK.

Romba dőlt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás. 14.

— Nem, mondá a fiatal leány türelmetlenül sohajtva, szomorúan töltém az időmet.

— Kedves, édes, kis Norry! Hiszen négy leány s három ifju volt a hánál?

— Épen ez volt szomorú. Mulatságaik s a szánkázások nem voltak tetszésemre. Rám nézve minden már teher volt.

— Örvendezs tehát, hogy ismét itthon vagy?

— Igen. Mindazáltal nem látszott vig kedélyűnek, a szék karjára ereszté fejét, s fáradtan csukta le szemeit. Eszter néne gyanusan figyelte őt. Az eltávozott iránti szenvedélye tehát, töks volt csupán ábrándnál? Még most sem kezdé őt elfelejteni?

Mig Eszter néne ezeket gondolta, Norina hirtelen felnyitotta szemeit, s kérdé:

— Mit mondott mr. Thorndyk, midőn elutazásom felől értesült?

— Semmit. Csak azt kérdé, meddig leszsz oda.

— Ennyi volt az egész?

— Ennyi.

— Nem kérdé hová metem?

— Nem, kedvesem.

Norina nem szólt többet. Az est szürkület arcára esett, egy könyvet vett elő, hogy azt mint ernyőt maga előtt tartsa. Így, ül ott sokáig, némán és mozdulatlanul, míg

Eszter néne — azt gondolva, hogy elaludt — kezeit állára téve. Norina reá emelte szemeit.

— Azt hittem, hogy alszol. Van valami bajod?

— Fáradt vagyok és fejem fáj. Azt hiszem, jó lesz ha lefekszem.

— De Norry, hiszen karácsony estvéje van. Az asztal megtortitve és —

— Nem tudok enni semmit. Adj egy csésze théat, nagynéném, és engedj lefeküdni.

Eszter fájdalmasan sohajtva engedelmeskedett és Norina fáradtan szobájába vándorolt. E kis szoba oly barátságos, és kellemes volt.

Azonban Norina sem a belső kényelmességre nem gondolt, sem a külső zord időre. A kandalló előtti alacsony székre hanyatlott le, s gondolatok nélkül, merev tekintettel nézett a vörösen lángoló lángokba.

— Elment! fejébe valami lüktetni kezdett, hasonlóan az óra ketyegéséhez. Elment — el — örökre el! Hiszen csak harmincz mérföld volt a távolság, és ő még sem jött el. Azt hittem pedig, hogy szeret egy kissé.

Kent-Farmbau szomorú volt a karácsony este. Hogyan egyenek, igyanak, vigadjanak Norina nélkül? nem, ő még nem tudott telen — a szerencsétlenség megtörtént — a szobában minden tér az eltávozott képét várásolta szemei elé.

Az ujév eljött, elment; — február hava vége felé közeledett. És Norina — hiszen még csak tizenöt éves volt — ismét élni kezdett, nevetésétől csengett a ház, és dalai ismét csaknem oly vigak voltak, mint azelőtt. Csaknem? — a nő sziv felébredt a leány kebelében, és a gyermekies jókedv nem lehetett többé a régi. Thorndyke nem irt soha, — mr. Gilbert is beszűntette levelezéseit.

Márczius hava is eljött. Az idő, mely mindennek elveszi élet, könnyeinket felszárítja és boldogságunkat megsemmisíti, már rég megtette működését Norinánál. is, és Thorndyke Lőrincz képe is elhalványult emlékében. Az élet újra visszatért rendes csatornába. Nem várt többet mr. Gilberttől leveleket, könyveket hargjegyeket. Elfelejtett mindent, Gilbertet, Thorndyke Lőrinczet — mindent.

Sohajtott egy kissé a paplannál, melyen dolgozott, — egy gyönyörű paplan volt ez, fehér és piros. Zord márcziusi nap vala, a házban siri csend uralkodott és künn egy élő lény sem volt látható.

Mily ostoba, szomorú élet ez mégis, gondolá miss Bourdon, és azt hiszem, hogy ez harmincz, negyven évig fog igtartani, míg vén és rut leszek, mint Eszter néni. Ugy gondolom csakugyan, hogy sokkal jobb volna, ha némely emberek nem születnének a világra.

E bolcs mondással gondolataiban, hirtelen megállapodott. Egy férfi közeledett — egy tisztességes, ösmeretes, finom kinézéssel bíró férfi. Egy pillanat elegendő volt a fölszámításra. Örömsikoltással veté el magát a munkát, felugrott és a jövevény elé rohant.

— Oh, mr. Gilbert, kiálta, miközben arca kellemes érzéstől ragyogott, hogy önt láthatom. Oly szomorú volt itt minden, s azt hittem, hogy már elfelejtett bennünket. Jöjjön be! — jöjjön be!

Mindkét kezét elébe nyujtá, s a szobába vont. Szegény Gilbert Richárd! Ki kárhoztatná önt, ha ezen lelkes fogadtatást jóra magarázza? Szorongatott szivvel közeledett e ház felé — hideg fogadtatást, idegenkedést, várt, s ezek elvivelésére már jó előre elkészült — mindezek helyett, ily fogadtatás.

Az ő arca még jobban ragyogott a boldogságtól mint a Norináé. Egy pillanatra elhagyta lélekzete

— Ugy, kegyed tehát mégis gondlt reám, Norina?

— Oh, olygyakran! és érkezését oly várva vártam. De ön se nem jött, se nem írt; s már erősen élt bennem a hit, hogy kegyed engem elfelejtett.

Ez vallomás volt, melyet elrepülni engedett. Mint jog embere, ügyes lehetett, de mint szerelmes nem. Gilbert mosolygott, sőt tetőtől talpig elpirult. Norina ragyogó arca, tüzes szemei reá irányultak, csókolni való piros ajkai csábító közelben szólaltak meg, és Gilbert rátekintve mindezen csábokra, egész hidegen szólt:

— Az utóbbi időben nagyon sok hó esett. Hogy van a kegyed nagybátyja s nagynénje.

— Köszönöm mr. Gilbert, mindnyájan jól érzik magukat, s örvendeni fognak, ha önt látni fogják. Foglaljon helyet, s vessen le kabátját. Hiszen csak itt marad theára s ez éjjelre. Oh, mily jó, hogy ön ismét nálunk van!

Boldog Gilbert! És mégis, ha gondolkodott volna e nyílt, vidám, testvéries fogadtatás felett, azt reményére nézve a legjelentéktelenebb kilátásnak találja. — Thornydyke Lőrincz, nem ily fogadtatásban részesült volna. Azonban ő a jót tettezte fel a mint azt az istenek adták, és nem gondolkodott föléle tovább.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

Szójátszó. A burekról — szegényekről annyi szó-játék készült már, hogy csakugyan lehetne föléle egész anthológiát összeállítani. De önéi elég rossz; nemesak arra, hogy e helyen közölhessük. Az 3 daluk ugyan is az lenne, hogy a b ú r-ra, b ú r-ra, b ú r-bánatra szű lettem!

A. F. Helyben. Enttoust cas (ejtsd: antuka) = minden esetben. A francziák ujabban azt az esernyőt nevezik így, a mely eső és napfény ellen egyaránt használható. — Entresol (ejtsd: antrszol) = félelemet. — Faubourg (ejtsd: fobur = külső város. — Eloge (ejtsd: elozs) = dicőítő beszéd. — Mäskor is szívesen szolgálunk.

Eömér. (H. Böszörmény.) sorsjegyei nem nyertek. A sorshoz nem kérek stb. most még nem ütök meg a mértéket. Ha egyszer több jobb verse lesz rakáson nézzen el hozzánk az esti órákban.

Bérekocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Égész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
1 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órára tul félórára v. hosszabb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőeknél (valláskülönbség nélkül), ha a végkisztesse a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól a csúcsra a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színház menet	60	40
A színházból jövet	80	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.		
A koraolyászó, vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	40
Külső barom- és lovasúrtérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	80
Minden következő órára	40	30
Katonai leltárszobhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	80	60
Minden további órára	40	30

Vasuti menetrend.
Érvényes 1899 Október hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13	délután	
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonat	9.45	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	15.	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.15	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.	reggel	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyháza	5.22 reggel	Személyvonat	1.0	délután	
M.-Sziget	3.— reggel	Személyvonat	9.50	délelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	6.46 este	Gyorsvonat	11.18	éjjel	
Szatmár	8.20 este	Tv. sz. sz.	12.46	éjjel	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonat	11.26	délelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	délután	
Szerencs	7.— este	"	10.30	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt	
Tisza-Füred	4.16 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess					
N.-Léta—Vértess	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.43	délelőtt	
N.-Léta—Vértess	4.21 délután	"	6.15	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Minden kedden.
** Csak Tisza-Füredig

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul onnan	
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.05	reggel	
P.-Ladány	5.14 reggel	Személyvonat	4.06	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár	7.51 reggel	Személyvonat	4.—	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Királyháza	6.45 este	Személyvonat	1.22	délután	
M.-Sziget	8.56 reggel	Gyorsvonat	4.50	reggel	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.50	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.21 délután	Személyvonat	9.07	délelőtt	
Szerencs	7.55 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen					
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délelőtt	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30		
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.43 délután	"	11.35	délután	

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

Eiválial: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott iveket,
ÉT-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMŰVEKET
 arany, ezüst és szinnyomatban;

díszes egybekelési- és látogatób-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközölteknél

A papír gyári árban számittatik.
 HIRDETESEKET a kádásomban naporkint megjelenő „DEBRECZENI HIRLAP”-ban legolcsóbban
 számítva közlések.

KUTASI IMRE
 könyv- és könyvmdai tulajdonos.

KUTASI IMRE

DISZOKLEVEL 1874

DISZOKLEVEL 1874

a legjutányosabb árakon felvállaltatnak.

Debreczen, nyomtatott Kutas Imre kő- és könyvnyomdájában.

és s
 mar
 ped
 hozz

Szél
 pal
 pal
 nisz
 forr
 tes

lent
 a fe
 men
 nul
 nagy
 örve

egy
 jese
 az e

nöt
 nusit
 és u
 egys
 Idát.
 leány
 költs
 akko

Fenn
 Z ajló
 Az a
 Az e
 Mind
 Szólj
 Mind
 Térd

Imád
 Mert
 Egy
 Ezre
 Nine
 Mind
 Rejt
 Térd

Imád
 Ha r
 Érzen
 Mi j
 S me
 Égne
 S ho
 Térd